

Asiantuntijalausunto HE 231/2021 Hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sosiaalihuoltolain ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista annetun lain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi

Suomen Palliatiivisen Hoidon Yhdistys ry:n (SPHY:n) hallitus pitää suunniteltuja lakimuutoksia tarpeellisina, perusteltuina ja välttämättöminä, jotta kohderyhmän tarkoituksenmukainen, oikea-aikainen ja riittävä hoito- ja palvelukokonaisuus voidaan turvata. Lakiuudistus tähdentää ja turvaa tarkoituksenmukaiset reunaehdot toiminnan järjestämiselle.

Lisäksi SPHY:n hallitus haluaa oman asiantuntemuksensa kautta tähdentää seuraavia asioita huomiotavaksi lakiuudistuksessa ja sitä tarkentavissa asetuksissa:

Kotiin annettavat palvelut ja asumispalvelujen järjestäminen

Palliatiivisen hoidon ja saattohoidon järjestämisen osalta tarvitaan erityisosaamista ja henkilöstön resurssoinnin osalta erityishuomioita, jotka tulisi olla kirjattuna lakiehdotukseen. Parantumattomasti sairas, kuolemaa lähestyvä ihminen ja hänen läheisensä tarvitsevat avukseen ja tuekseen terveydenhuollon ammattihenkilöstön antaman ympärivuorokautisen turvan, eikä lakiin määritelty henkilöstömitoitus (0,7) kaikissa tilanteissa ole riittävä tukemaan laadukasta ja riittävää saattohoitoa. Ammattihenkilöstöllä tulee myös olla riittävä palliatiivisen hoitotyön ja saattohoitotyön osaaminen ja siihen tarkoituksenmukainen koulutus.

Elämän loppuvaiheen hoidon ennakointi, mahdollisuus konsultaatiotukeen ja tukiosastopalveluihin tulisi olla kirjattuna selkeästi ja yksiselitteisesti. Myös ennakoivan hoitosuunnitelman tähdentäminen osana hoito- ja palvelusuunnitelmaa tulisi olla selkeämmin ja tarkemmin kirjattuna, jotta parantumattomasti sairaille ja kuolemaa lähestyville henkilöille pystytään turvaamaan laadukas ja tarkoituksenmukainen hoito omassa sen hetkessä asuinympäristössään, ilman turhia siirtymisiä.

SPHY:n hallituksena haluamme painottaa, että elämän loppuvaiheen hoito ei tulisi koskaan olla pelkästään oireisiin keskittyvää, vaan kokonaisvaltaisesti ihmisen elämänlaatua tukevaa ja kärsimystä lievittävää.

Lisäksi näkemyksemme on, että palvelukokonaisuudessa tulisi huomioida ja täsmentää palliatiivisen potilaan ja saattohoitopotilaan hoito- ja palvelupolku

vastaamaan Sosiaali- ja terveysministeriön antamia hoidon järjestämisen suosituksia sekä laatu- ja osaamiskriteereitä

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161946/STM_2019_68_Rap.pdf?sequence=4&isAllowed=y.

Toimintayksikköjen johtaminen ja toiminnan omavalvonta

Johtamisen, päätöksenteon, asumisen suunnittelun ja ennakkoinnin, toiminnan omavalvonnan sekä henkilöstön resurssoinnin tulee näkemyksemme mukaan myös pohjautua jo aikaisemmin mainittuun Sosiaali- ja terveysministeriön laatimiin ohjeistuksiin ja suosituksiin.

Omavalvonnan osalta ehdotamme, että johtamisen tueksi laaditaan erillisellä säädöksellä toimivia ja konkreettisia työvälineitä sekä seurantamenetelmiä omavalvonnan tueksi ja käyttöönoton juurruttamiseksi.

Palvelutarpeen arviointi, asumispaikan suunnittelu ja hoidon tarpeen ennakkointi sekä toteutus muodostavat keskeiset hoidon onnistumisen edellytykset erityisesti palliatiivisen hoidon ja saattohoidon näkökulmasta.

Parantumattomasti sairaiden ja kuolemaa lähestyvien ihmisten oikea-aikainen hoito osaksi lainsäädäntöä

SPHY:n hallituksen näkemys on, että parantumattomasti sairaiden ja kuolemaa lähestyvien ihmisten hoidon tasavertainen saatavuus ja toteutus ei tällä hetkellä toteudu tarkoituksenmukaisella tavalla. Pelkät suositukset ja ohjeistukset eivät riitä turvaamaan laadukasta ja sairaudesta ja asuinpaikasta riippumatonta oikea-aikaista hoitoa.

Asiantuntijanäkemyksemme on, että palliatiivisen hoidon ja saattohoidon sisällöt tulee olla selkeästi kirjattuna osana vanhus- ja vammaispalvelulain sekä terveydenhuoltolain osakokonaisuutta.